

Euroopan unionin puutavara-asetus (EUTR)

EU:n puutavara-asetus edellyttää laillisen puun käyttöä

Euroopan unioni haluaa estää laittoman puutavaran ja siitä jalostettujen tuotteiden saapumisen ja käytön EU:n alueella. Laittomalla puutavaralla tarkoitetaan alkuperämaassa kansallisten lakien vastaisesti hakattua, kuljetettua tai myytyä puuta ja puutuotteita. EU:n puutavara-asetusta (EUTR 995/2010) sovelletaan jäsenmaissa 3. maaliskuuta 2013 alkaen.

EU:n puutavara-asetus perustuu metsälainsäädännön soveltamisen valvontaan, metsähallintoa ja puukauppaa koskevaan EU:n toimintaohjelmaan (FLEGT, Forest Law Enforcement, Governance and Trade). Jokainen EU-jäsenmaa nimeää toimivaltaisen viranomaisen, joka valvoo asetuksen noudattamista. Suomessa toimivaltaiseksi viranomaiseksi puutavara-asetuksen toimeenpanossa on nimetty Maaseutuvirasto.

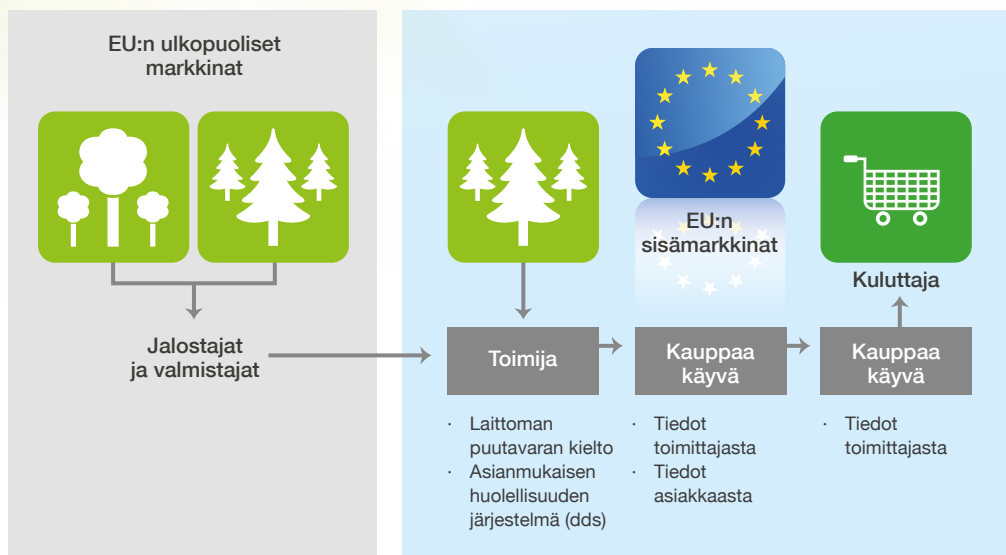
Laittoman puutavaran ja puutuotteiden käyttö on merkittävä ja kasvava ongelma maailmanlaajuisesti. Vaikutukset ovat biologisia, taloudellisia ja yhteiskunnallisia. Laittomat hakkuut vaikuttavat huomattavasti metsäkatoon, ilmastomuutokseen ja biologisen monimuotoisuuden vähenemiseen. Ne heikentävät myös lakeja noudattavien toimijoiden kilpailuasemaa sekä viejä- että tuojamaissa aiheuttaen valtioille huomattavia tulonmenetyksiä. Lisäksi ne ovat esteenä kestäväälle kehitykselle kehitysmaissa: laittomien hakkuiden avulla rahoitetaan aseellisia selkkauksia ja niihin saattaa myös liittyä vakavia ihmisoikeusloukkauksia.

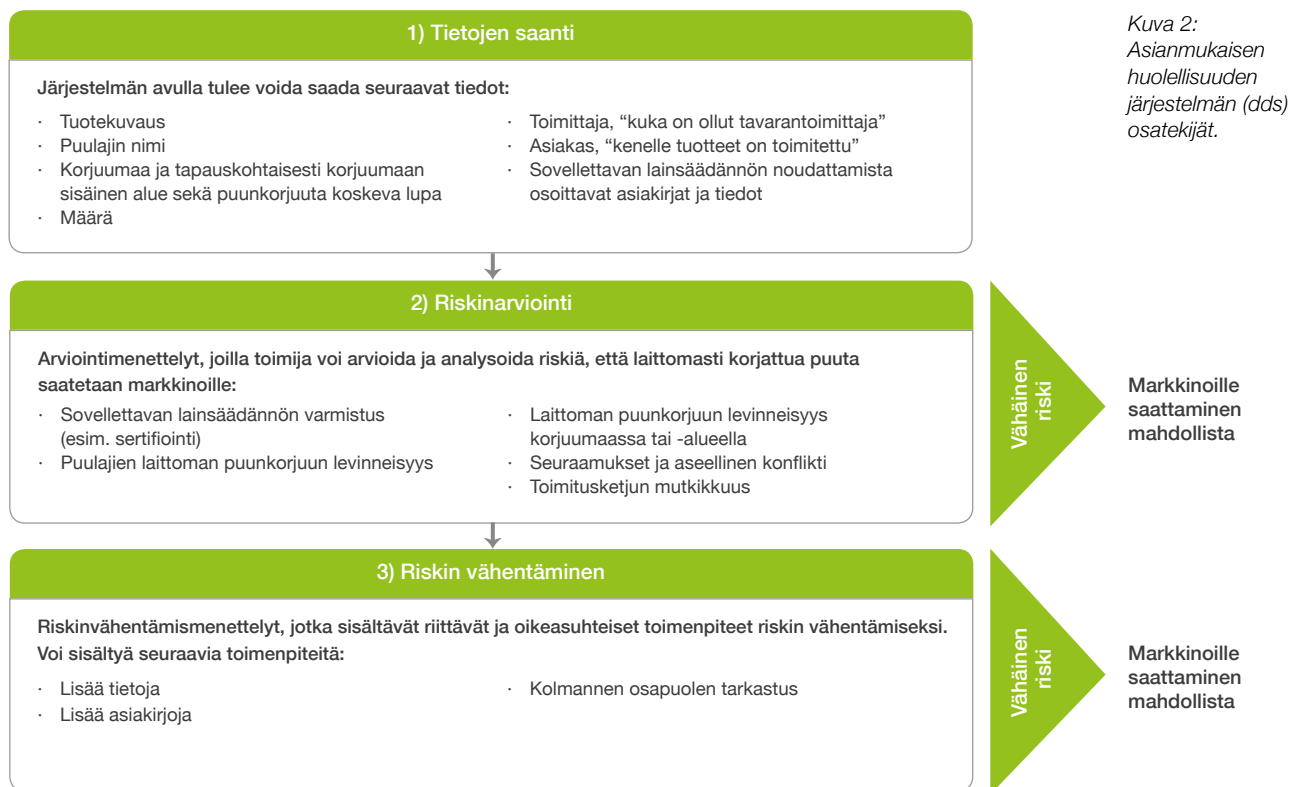
Keitä puutavara-asetus koskee ja mihin sitä sovelletaan?

Puutavara-asetusta sovelletaan sekä EU:n alueella hakattuun että EU:n alueelle tuotuun puutavaraan. EU:n lainsäädäntö asettaa puutavaran ja puutuotteiden maahantuojat ja myyjät vastuulliseen asemaan. Puutavaran ja puutuotteiden saapuessa ensimmäistä kertaa EU:n markkinoille toimittajalla on velvollisuus varmistaa, ettei mukana ole tuotteita, joiden valmistuksessa on käytetty laittomaksi luokiteltua raaka-ainetta. Asetus koskee EU:n markkinoille ensi kertaa saapuvan puutavaran ja puutuotteiden maahantuojia eli toimijoita sekä EU:n sisällä puutavaralla ja puutuotteilla kauppaa käyviä (kuva 1).

Asetusta sovelletaan sekä raakapuuhun että puusta valmistettuihin tuotteisiin kuten esimerkiksi vaneriin, kartonkiin, huonekaluihin, massaan ja paperiin. Asetusta ei sovelleta kierrätettyihin tuotteisiin, rottinkiin, bambuun tai painettuun paperiin, kuten kirjoihin, aikakauslehtiin ja sanomalehtiin.

Kuva 1: Puutavaran ja puutuotteiden toimitusketjun keskeiset tekijät puutavara-asetuksessa EU:n alueella.

Kuva 2:
Asianmukaisen
huolellisuuden
järjestelmän (dds)
osatekijät.

Mitä asetus velvoittaa tekemään?

Toimijoiden on noudatettava asianmukaista huolellisuutta saatuaan puutavaraa ja puutuotteita markkinoille, jota varten toimijoiden on käytettävä ns. asianmukaisen huolellisuuden järjestelmää (due diligence system, dds). Asianmukaisen huolellisuuden järjestelmän on sisällettävä puutavara-asetuksen (EUTR 995/2010) artiklassa 6 säädetty osatekijät. Asianmukaisen huolellisuuden järjestelmä koostuu kolmesta osatekijästä: tietojen saanti, riskinarviointi ja riskin vähentäminen (kuva 2). Jos toimija riskinarvioinnin perusteella toteaa riskin puutavaran tai puutuotteiden laittomuudelle olevan vähäistä merkittävämpi, toimijan on tehtävä toimenpiteitä riskin vähentämiseksi.

Asianmukaisen huolellisuuden järjestelmän yksityiskohtaisista säännöistä säädetään EU:n täytäntöönpanoasetuksella (EU 607/2012). Täytäntöönpanoasetuksen mukaan kunkin erityyppisen puutavaran tai puutuotteen osalta asianmukaisen huolellisuuden järjestelmä on arvioitava vähintään 12 kuukauden välein, jos puutavaran tai puutuotteen toimittaja, puulaji, korjuumaa, valtion sisäinen alue tai puun korjausta koskevat luvat eivät muutu. Jos esimerkiksi puutavaran toimitusalue tai toimittaja muuttuu, asianmukaisen huolellisuuden järjestelmää on sovellettava uudelleen.

Toimijan on huolehdittava, että täytäntöönpanoasetuksen (EU 607/2012) artiklan 5 kohdan 1 mukaan puutavara-asetuksen (EUTR 995/2010) 6 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetty

toimijan toimitusta koskevat tiedot sekä riskinvähentämismenettelyjen soveltaminen on dokumentoitava asianmukaisesti. Kyseiset tiedostot on säilytettävä 5 vuoden ajan.

Täytäntöönpanoasetuksen mukaan asianmukaisen huolellisuuden järjestelmäänsä käyttäessään toimijoiden on kyettävä osoittamaan, kuinka kerätyt tiedot tarkistettiin vertaamalla niitä puutavara-asetuksen (EUTR 995/2010) 6 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädettyihin riskinarviointiperusteisiin. Lisäksi toimijan on kyettävä osoittamaan, kuinka päätös käytettävistä riskinvähentämismenettelyistä tehtiin ja kuinka riskin suuruus määritettiin.

Toimija voi käyttää omaa järjestelmäänsä tai Euroopan komission hyväksymien valvontaorganisaatioiden tarjoamia järjestelmiä. Toimijan on ylläpidettävä ja arvioitava asianmukaisen huolellisuuden järjestelmäänsä säännöllisesti, ellei toimija käytä jonkin valvontaorganisaation tarjoamaa järjestelmää.

Kauppaa käyvien on pidettävä kirjaa toimittajistaan ja asiakkaitaan varmistaakseen alkuperän jäljittämisen puutavaralla ja puutuotteilla. Tiedot toimittajista ja asiakkaista on säilytettävä vähintään 5 vuoden ajan.

Lisätietoja Maaseutuvirastosta

Maaseutuvirasto (Mavi) toimeenpanee viljelijätukia, maaseudun yritys- ja hanketukia sekä markkinatukia asiakaslähtöisesti ja hallinnon palveluja kehittäen. Mavi vastaa Suomen kansallisten tukien ja EU:n maataloustuki- ja maaseuturahaston varojen käytöstä sekä valvoo Suomessa EU:n puutavara-asetuksen noudattamista.

www.mavi.fi